GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 161 — Vinerĭ, 24 Iulie (5 Augustŭ). — 1887.

Brașovŭ, 23 Iulie 1887.

Din incidentulŭ morții publicistului rusŭ Katkov publică tóte ḑiarele europene articulĭ, în carĭ se critică activitatea acestui mare moscovitŭ.

De Katkov s'a scrisŭ și s'a vorbitŭ fórte multŭ mai alesŭ în timpulŭ din urmă, deórece dênsulŭ era privitŭ cu totŭ dreptulŭ ca autorŭ alŭ nouei direcțiunĭ politice, ce a adoptat'o Țarulŭ spre marea neliniscire a acelorŭ state, carĭ mai de demultŭ au trăitŭ în cea mai strînsă amicițiă și alianță cu Rusia.

Judecata presei asupra lui Katkov este variă, după tendințele politice ce le urmărescŭ ḑiarele din diferite state. Bătătóre la ochĭ este însĕ mai alesŭ deosebirea între opiniunea foilorŭ germane și austro-ungare și între opiniunea foilorŭ francese. Pre când pressa francesă se pronunță asupra lui Katkov într'unŭ modŭ mai multŭ séu mai puținŭ simpaticŭ, foile germane și unguresci condamnă fără cea mai mică cruțare politica lui panslavistă.

Este numai resultatulŭ anormalei și amenințătórei situațiunĭ politice de aḑĭ, décă în Parisŭ se facŭ manifestațiunĭ simpatice în memoria lui Katkov, décă sindicatele pressei francese și studenții dela universitatea din Parisŭ trimitŭ telegrame de condolență familiei sale.

De acéstă aparițiune straniă însĕ nicĭ că voimŭ sĕ ne ocupămŭ acuma, ci între multele părerĭ, ce s'au datŭ despre însemnătatea politică a marelui publicistŭ rusŭ voimŭ sĕ citămŭ una singură și sĕ facemŭ apoi și aprețiările nóstre din punctŭ de vedere alŭ raporturilorŭ politice dela noi.

Organulŭ lui Tisza scrisŭ în limba germană, „Pester Lloyd“ ḑice despre Katkov între altele:

„....Teoria lui politică avea o pornire hotărîtŭ agresivă. Țaratulŭ adecă sĕ-șĭ estindă puterea în afară și s'ajungă stăpânŭ peste două continente; ideia națională rusă însĕ nu numai sĕ predomine esclusivŭ tótă viéța interióră a statului rusescŭ, ci sĕ declare totodată rĕsboiu de nimicire întregei culturĭ europene, și așa Katkov devenĭ apostolulŭ acelui panslavismŭ, care pentru Europa este fără îndoială o amenințare permanentă, ér pentru Rusia însășĭ unŭ periculŭ de mórte.“

„De sigurŭ panslavismulŭ nu póte fi judecatŭ după legile cugetărei normale. Nebunia este puterea ce'lŭ mână, monstruositatea este elementulŭ sĕu, și nu în politica popórelorŭ, ci numai în psihiatria popórelorŭ îșĭ află esplicarea. Cumcă tocmai prin aceste însușirĭ elŭ póte devenĭ periculosŭ imperielorŭ vecine — cine póte nega?...“

„...Dér puterea unui gigantŭ sănătosŭ de sigurŭ va insufla mai puțină temere ca puterea unui nebunŭ slăbănogŭ. Și totușĭ tocmai în degenerarea acésta îșĭ află panslavismulŭ corectura. O tendință, care după natura sa pășesce agresivŭ în tóte direcțiunile, trebue cu necesitate sĕ provóce agresiunea tuturorŭ în contra sa, și astfelŭ panslavismulŭ este neasemĕnatŭ mai amenințătorŭ în ideă, decâtŭ în esecutarea practică...“

Așa vorbesce acea fóiă, care predică ḑi de ḑi panungurismulŭ agresivŭ; astfelŭ judecă despre nebuniile altora aceia carĭ au ajunsŭ a fi neintrecuțĭ în nebuniile lorŭ; în modulŭ acesta se esprimă asupra monstruosității tendințelorŭ agresive ale esclusivismului naționalŭ unŭ organŭ, care dă de rușine pe orĭ-ce panslavistŭ prin salturile mortale ale pretențiunilorŭ sale esagerate și ale violenței limbagiului sĕu față cu popórele nemaghiare, de carĭ este încunjurată gintea maghiară; așa scrie o fóiă, care apróbă și nutresce rĕsboiulŭ de nimicire pornitŭ în contra culturei Nemaghiarilorŭ.

Orĭ cine va ceti cu atențiune rêndurile de mai susŭ, citate din „Pester Lloyd“, va trebui sĕ recunóscă, décă nu ignoréză raporturile de aicĭ, că ceea ce scrie elŭ despre nebuniile panslavismului se potrivesce totŭ așa de bine asupra nebuniilorŭ ce le comite maghiarismulŭ agresivŭ.

Numai o singură deosebire esistă și aceea privesce raporturile de putere. Cu câtŭ mai multŭ nu vorŭ fi unŭ „periculŭ de mórte“ pentru Ungaria și cu câtŭ mai multŭ nu „vorŭ provoca agresiunea tuturorŭ“ tendințele de maghiarisare violentă, décă cei ce le au și le propagă „însuflețițĭ de ambițiunĭ desfrênate“ suntŭ în raportŭ cu panslaviștii numai nisce piticĭ slabĭ și nepuncioșĭ?

Boulanger și lovitura de statŭ.

Deputatulŭ Laur declarase în „La France“, că deputatulŭ Delafosse a îndemnatŭ, în numele partidei drepte, monarhiste, pe generalulŭ Boulanger când era ministru de rĕsboiu, ca sĕ facă o lovitură de statŭ rĕsturnândŭ republica.

Acum vine Delafosse și comunică în „Matin“ următórele:

„..In timpulŭ conflictului cu Germania credeamŭ a fi oportunŭ ca generalulŭ Boulanger sĕ rĕmâe la ministerŭ. Intre imperialiștĭ și regaliștĭ era o deosebire de vederĭ în acéstă privință.

Intr'una din ḑile, după ce incidentulŭ dela Pagny a fostŭ aplanatŭ, am felicitatŭ pe generalulŭ Boulanger pentru redeșteptarea spiritului militarŭ și că din causa acésta popularitatea lui a crescutŭ imensŭ. Am ḑisŭ cu acea ocasiune că acéstă manifestațiune a opiniunei publice s'a născutŭ din causa anarchiei parlamentare, care fatalmente ilŭ va conduce sĕ fiă stăpânŭ décă va înțelege sĕ se foloséscă de popularitatea pe care o are. Décă generalulŭ a conchisŭ din acésta că eu mai preferŭ dictatura militară decâtŭ unŭ guvernŭ puținŭ regulatŭ, avea dreptate, căcĭ și de o sută de orĭ am susținutŭ acésta chiar și prin ḑiare, dér afirmarea că așŭ fi mersŭ la elŭ ca sĕ negociezŭ în privința unei loviturĭ de statŭ e absurdă. Cum stă dér lucrulŭ cu afacerea celorŭ 94 generalĭ? După incidentulŭ dela Pagny am întrebatŭ pe generalulŭ Boulanger: „Suntemŭ gata?“ — „Absolutŭ“, a rĕspunsŭ Boulanger, „nicĭodată Francia n'a fostŭ atâtŭ de bine pregătită, acésta e și părerea armatei. Am primitŭ visitele a vr'o 100 de oficerĭ superiorĭ, generalĭ și colonelĭ și mĭ-au ḑisŭ: „In fine sĕ plecămŭ!“ Cum póte dér vedea Laur în acéstă espresiune de impaciență militară o seducere la o lovitură de statŭ?“

Deputatulŭ Laur declară că îșĭ manține afirmațiunile. Numai generalulŭ Boulanger póte face lumină în acéstă privință; de altmintrelea cestiunea va fi adusă înaintea parlamentului.

Situațiunea în Serbia.

Dela o persónă bine informată din Belgradŭ a primitŭ „Pester Lloyd“ următórea comunicare:

Guvernulŭ sêrbescŭ caută cu totŭ dinadinsulŭ sĕ realiseze programa ce a stabilitŭ după compunerea cabinetului. Relațiunile Serbiei cu Rusia s'au îmbunătățitŭ într'atâta că acum între guvernulŭ sêrbescŭ și ministrulŭ Rusiei la Belgradŭ, d. Persiani, esistă fórte mare intimitate. Cei din Petersburg pare că suntŭ fórte mulțămițĭ de acéstă schimbare... Nu mai este nevoe d'a accentua că pe lângă d. Persiani mai este și ministrulŭ Franciei, d. Aimé Millet, care se bucură de deosebita atențiune a d-lui Ristićĭ și a colegilorŭ sĕi.

In sfera acestei politicĭ, cu tendința d'a îmbunătăți relațiunile politice cu tóte statele, întră și o încercare ce s'a făcutŭ în ḑilele din urmă cu Muntenegru. S'au urmatŭ negocierĭ între delegații ambelorŭ țĕrĭ și pentru ca sĕ nu se deștepte atențiunea altora, negocierile s'au urmatŭ mai întâiu în Viena și apoi într'o localitate din Ungaria de sudŭ. A fostŭ unŭ omŭ de încredere din partea principelui Nichita și altulŭ din partea guvernului sêrbescŭ, carĭ amêndoi se găseau atuncĭ în serviciu diplomaticŭ. Negocierile n'au avutŭ însĕ nicĭ unŭ resultatŭ. S'a constatat că la curtea din Cettine se așteptă o schimbare radicală a împrejurărilorŭ, o crisă completă în guvernamêntulŭ Serbiei. Cererile făcute de Muntenegru au fostŭ în parte de natură dinastică și de aceea omulŭ de încredere alŭ guvernului sêrbescŭ a credutŭ că trebue sĕ le refuse, deóre-ce astăḑĭ în Serbia nicĭ principele Nicolae din Muntenegru, nicĭ ginerile sĕu Petru Karageorgevicĭ nu potŭ fi luațĭ dreptŭ candidațĭ la tronulŭ sêrbescŭ. Nu se scie décă negocierile nu vorŭ avé mai târḑiu unŭ resultatŭ favorabilŭ. Ceea ce se scie însĕ este că la Cettine nu se pune nicĭ unŭ prețŭ pe o îmbunătățire numai platonică a relațiunilorŭ cu Serbia și de aceea cu anevoe se va împăca numai cu unŭ schimbŭ de curtenirĭ secĭ. Décă însĕ negocierile vorŭ ajunge la unŭ bunŭ sfêrșitŭ, acésta se va puté cunósce în prima liniă din faptulŭ, că omulŭ de încredere alŭ Muntenegrului va intra în servițiulŭ statului sêrbescŭ.

SCIRILE ḐILEI.

D-șóra *Elena Florianŭ*, tinĕra nóstră pianistă, a escelatŭ la esamenulŭ dela conservatorulŭ musicalŭ din Budapesta, ținutŭ în presența unui publicŭ numerosŭ, în care se aflau și câteva somitățĭ musicale. Ḑiarele din Budapesta suntŭ unanime întru a recunósce și a aplauda talentulŭ escelentŭ și technica admirabilă a d-șórei Florianŭ, și constată, că conservatórulŭ n'a avutŭ încă nicĭ o elevă cu astfelŭ de talentŭ. Acesta a fostŭ celŭ din urmă esamenŭ alŭ d-sale, după care a căpătatŭ o diplomă, în care i se recunósce în modŭ oficialŭ perfecțiunea în arta musicală.

—x—

Insĕmnate cantitățĭ de fragĭ (căpșunĭ) de câmpŭ s'au transportatŭ anulŭ acesta la Budapesta din ținutulŭ comunelorŭ: Șoborșinŭ, Zamŭ și Ilia de Murĕșŭ. Numai din Ilia de Murĕșŭ, fragile ce s'au transportatŭ în Budapesta se socotescŭ în prețŭ de 1800 fl. v. a.

—x—

Consiliulŭ orășenescŭ din *Têrgu-Murĕșului* a hotărîtŭ, ca deputațiunea ce se va trimite la Clușiu spre a întêmpine pe Maiestatea Sa sĕ se presinte în costumŭ naționalŭ unguresců. — Curatŭ teatru.

—x—

Poetulŭ Eminescu a plecatŭ la Viena, unde se va supune unui consultŭ medicalŭ, și de acolo va merge la băile dela Hall. Ii dorimŭ o grabnică însĕnătoșare!

—x—

Notarii cercualĭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobâca au decisŭ, silițĭ de jidano-maghiarĭ, sĕ se constitue într'o societate literară cu scopulŭ de a redigia unŭ ḑiarŭ de specialitate pentru notarĭ, în care sĕ se publice deosebite cestiunĭ din sfera afacerilorŭ notariale. Societatea va avé de președinte pe fisolgăbirĕulŭ Floth Adolf, neaoșŭ maghiarŭ de Sabbath. — E vorba aci de o societate de maghiarisare avêndŭ ca țintă pe notarii românĭ, plus unŭ mijlocŭ de traiu pentru vre-o câțĭva jidano-maghiarĭ din busunarulŭ notarilorŭ românĭ. Dóră nu de géba e satrapŭ Banffy pașa

—x—

Sâmbătă la $5^1/_2$ óre după améḑĭ, corpulŭ oficeresc din locŭ va avé la cassa de dare la semnŭ de sub Têmpa *împușcare de plăcere.* Musica militară va cânta în totŭ timpulŭ câtŭ va dura împușcarea.

—x—

Stau sĕ-șĭ iésă din piele de bucuriă foile jidano-maghiare, că la esamenulŭ dela *șcóla israelită din Deșiu* s'a constatatŭ unŭ *progresŭ surprinḑĕtorŭ în limba unguréscă.* Ce privesce progresulŭ elevilorŭ în câștigarea diferitelorŭ cunoscințe, asta e lucru secundarŭ, e o fuduliă, limba unguréscă e ce e, și asta însemnéză »cultura maghiară«. Sĕ se mai mire cineva, décă cu o asemenea cultură stă sĕ móră de fóme!

—x—

D-lŭ căpitanŭ cl. 2-a *Pavelŭ Smeu*, dela regim. 51 de inf., care a fostŭ ca supra-numerarŭ concediatŭ cu léfa întrégă, găsindu-se de comisiunea medicală destoinicŭ de serviciu, s'a rechematŭ în serviciu, fiindŭ comandatŭ în acelașĭ timpŭ la statulŭ majorŭ generalŭ (în regimentŭ înscrisŭ ca supracompletŭ.)

—x—

Rev. d-nŭ *Samuilŭ Cupşia*, protopresbiterŭ gr. or. în Cupşenĭ, se jeluesce contra corespondinţelorŭ din Solnocŭ-Dobâca publicate în Nr. 119 şi 126 ai »Gazetei« şi subscrise de »Privighietorulŭ«, privindŭ persóna sa şi a preoţilorŭ românĭ de p'acolo. Dice d-sa: „Aceste corespondenţe, venindu'mĭ la cunoscinţă cam târdiu, le declarŭ de nule, până când „privighietorulŭ" nu'şĭ va arăta faţa sa adevĕrată. Vĕ rogŭ a publica acésta în diarulŭ d vóstră«. — Nu e vorba aci de faţa adevĕrată a celui ce a scrisŭ, ci de aceea, décă cele ce s'au scrisŭ corĕspundŭ orĭ nu adevĕrului? Acésta se póte dovedi numai cu argumente, ér nu cu o simplă declarare de »nule«. Câtŭ pentru noi, i-amŭ gratula numai protopopului Cupşia, décă s'ar adeveri, că dênsulŭ cu preoţii sĕi n'au călcatŭ nicĭ într'unŭ chipŭ solidaritatea naţională.

—x—

Scriitorulŭ ungurŭ Sandor Balazs, bibliotecarulŭ teatrului naţionalŭ din Pesta, mergêndŭ Lunĭ la mormêntulŭ fiicei sale Rosa, mórtă la 1874 şi pe care a iubit'o fórte multŭ, a bĕutŭ o soluţiune de Ciancali. Îngropătorulŭ a aflatŭ lângă dênsulŭ sticluţa ce conţinuse veninulŭ şi o mică hârtiuţă, pe care era scrisŭ în versurĭ ultimulŭ sĕu „rĕmasŭ bunŭ." În buzunarele sale s'a găsitŭ două bilete de amanetare şi o scrisóre către unŭ amicŭ alŭ sĕu.

Sumarulŭ »*Gazetei Săteanului*«, din R.-Sĕratŭ, anul IV. Nr. 11, 5 Iulie 1887: »D. P. S. Aurelianŭ« de C. C. Datculescu. — „Stupina" de Vasilie Sala. — „Flora câmpiilorŭ din România" de C. C. D. — „Alcoolulŭ" de T. O. — „Grădinile Labirint" de C. C. Datculescu. — „Recreaţiunea copiilorŭ" de Săţuceanulŭ. — „Varda roşie, închisă timpurie de Erfurt« de Vilmorinŭ. — „Răduitorulŭ pentru armane şi alee« de Săţuceanulŭ. — „Caprele" de D. — „Tetraonidele" de Magaud d'Aubusson. — „Mediculŭ practicŭ; mălaiulŭ, pânea şi mămăliga" de unŭ amicŭ alŭ poporului. — „Capulŭ vorbitor" de Cricrid. — „Din localitate« de X. — „Din ţéră« de X. — „Buletinulŭ Comercialŭ" — „Miscellanea" de Un economŭ românŭ. Gravurĭ negre: Gaina căpeţelorŭ. Ce se póte face din o portocală. Mare labirint-grădină cu chioscurĭ, cabinete şi fântânĭ. Tablou fotograficŭ: Economistulŭ românŭ de P. S. Aurelianŭ

Din Bucovina.

(Fine)

Nu-i destulŭ cu atâta. Ovreulŭ Merling mai economisesce şi din tainulŭ (mâncarea) muncitorilorŭ. De fuge vr'unŭ muncitorŭ pentru multe suferinţe şi tratare brutală, pentru tainŭ pré rĕu, antistele numitŭ ilŭ trimite peste frontieră cu forţa îndĕrĕptŭ, séu rĕmânêndŭ lucrulŭ neîmplinitŭ, este urmarea că li se vêndŭ gospodăriile, pentru că învĕţătorulŭ Braha grijesce de contractulŭ angajamentului, punêndu-i garanţĭ unulŭ pentru altulŭ deşi condiţiunile arŭ fi imposibile de împlinitŭ; apoi impiegaţilorŭ moşiilorŭ şi învĕţătorului, ca alŭ treilea membru şi nedespărţitŭ în clica storcĕtóre de muncă silnică, puţinŭ le pasă, fiindŭ că „ţĕranulŭ este prostŭ, de aceea trebue jupuitŭ", că apoi se va cuminţi. În primăvéra anului 1885 a luatŭ acestŭ învĕţătorŭ dela împiegatulŭ boerului Denilovŭ din Basarabia la frontiera Iţcanĭ 200 fl. pentru că a scosŭ paşaporturile dela căpitănia, unde se vede că are trecere ca omŭ de încredere căcĭ asta este „chemarea« unui învĕţătorŭ, de a distruge şi seduce poporulŭ; aceste parale le-a luatŭ totŭ pe séma muncitorilorŭ.

Décă cei chemaţĭ a veghia asupra unorŭ abusurĭ ca acestea sciu despre ele, dér tacŭ şi nu le împedică, atuncĭ este tristŭ; ér de nu sciu cu atâta mai tristŭ. Comunele Milesăuţĭ şi Badeuţĭ au făcutŭ în multe rêndurĭ arătărĭ asupra făimosului învĕţătorŭ Braha la locurile competente, până în fine instanţa mai înaltă, adecă consiliulŭ şcolarŭ alŭ ţĕrii din Cernăuţĭ a hotărîtŭ, spre a curma aceste abusurĭ şi plângerea poporului, strămutarea renumitului domnŭ. Dérŭ cu tóte acestea, elŭ este totŭ în loculŭ sĕu, şi nicĭ se genéză de cele mai marĭ abusurĭ. Cine-lŭ susţine este cunoscutŭ, dérŭ este destulŭ de tristŭ că interesulŭ nelegalŭ alŭ unuia sĕ fie mai mare, mai valabilŭ decâtŭ interesulŭ de esistenţă alŭ mai multorŭ comune.

Ţĕranul sufere şi tace, esclamă însĕ în tristele sale împrejurărĭ: »Dumnedeu susŭ, împĕratulŭ departe, cine nĭ-a mai face şi nouĕ dreptate!" Décă unŭ învĕţătorŭ, în locŭ ca în generaţiunea fragedă a poporului sĕ sădéscă învĕţăturĭ salutare, respectŭ către totŭ ce este sublimŭ şi sacru, va semĕna ură şi disprețŭ, va corupe şi seduce poporulŭ prin rachiu şi totŭ felulŭ de machinăţiunĭ; décă va întĕrîta şi agita poporulŭ ameţitŭ prin rachiu contra celorŭ sacre, contra învĕţătorului religiunei şi acestea tóte numai spre a puté trage însuşĭ folos materialŭ, apoi nicĭ póte fi vorba de ameliorare, de propăşire nicĭ materială nicĭ spirituală. Unde decĭ va ajunge poporulŭ materialminte prin acestŭ felŭ de uneltirĭ séu orĭ şi cum storsŭ şi ruinatŭ? Óre mai póte fi vorba şi de o propăşire câtŭ de câtŭ spirituală? Unde i învĕţătorulŭ scriitorŭ comunalŭ, împresarŭ de muncitorĭ şi totŭ felulŭ de gheşeftarĭ, unde în fine este scóla unŭ quotlibet şi numai acea nu spre ce este menită, — apoi acele comune suntŭ fórte de jelitŭ, deşi fără picŭ de vină din partea lorŭ. Se dice că „apa trece petrile rĕmânŭ«, dérŭ pe când noi dămŭ îndĕrĕptŭ alţii înaintéză şi décă numai nu ţinemŭ contŭ de referinţele timpului, apoi este pentru noi unŭ desastru ireparabilŭ; dér décă mergemŭ calea racului, de unde sĕ mai pretindem şi sĕ aspirămŭ ca sĕ ne folosimŭ şi împărtăşimŭ şi noi cu tóte cele de ce au parte cei deşteptaţĭ? — „Unŭ grăunte nu-i multŭ, dérŭ saculŭ sĕ umple cu grăunţe, ér nu cu mĕsura," séu »pentru unŭ cuiu micŭ rĕmâne calulŭ calicŭ«. Aşa merge tréba la noi, aştădĭ nu ne pasă de una, mâne de alta şi când facemŭ apoi o retroprivire, vedemŭ că suntemŭ pré departe îndĕrĕptŭ. Poporulŭ este naţiunea şi ţéra, érŭ scólele suntŭ mediulŭ de esistenţă a poporului; décă acestea vorŭ fi bine conduse, îşĭ vorŭ împlini misiunea lorŭ, vomŭ avé poporŭ, naţiune şi ţéră, ér din contră vomu fi ca mâne streinĭ în ţéra nóstră.

Porumbŭ.

Teuşŭ, Iuliu 1887.

În diua de St.-Petru şi Pavelŭ a. c. s'a datŭ petrecerea de véră a tinerimei române inteligente din giurŭ grupată pe lângă cetăţenii românĭ din Teuşŭ, în folosulŭ şcólelorŭ române din locŭ, după cum fusese amintitŭ în 2 numerĭ ai preţuitului diarŭ »Gaz. Trans.« Nu ne vomŭ încerca a descrie decursulŭ acestei petrecerĭ, care numai spre onóre a pututŭ servi Româniloŕŭ din aceste părţĭ, ne vomŭ mărgini a spune, că o petrecere aşa de frumósă nu a mai avutŭ locŭ în opidulŭ nostru, nu au mai vĕdutŭ cetăţenii Teuşiului în mijloculŭ lorŭ nicĭodată. Acésta o recunoscŭ chiar şi străinii.

Amŭ făcutŭ şi noi ce nĭ-a statŭ în putinţă, ca petrecerea sĕ aibă o reuşită câtŭ mai bună, dér recunóscemŭ, că nicĭ pe departe nu nĭ-amŭ făcutŭ datorinţa, fiindŭ-că nu ne puteamŭ face nicĭ idee despre concurgerea unui publicŭ aşa de numerosŭ şi atâtŭ de alesŭ. Cu atâtŭ mai multŭ însĕ a contribuitŭ tinerimea inteligentă română din giurŭ la reuşirea atâtŭ de bună a acestei petrecerĭ.

Diminéţa la 8 óre începêndu-se serviţiulŭ divinŭ în sânta biserică română din locŭ, au luatŭ parte douĕdecĭ de tinerĭ, ér dintre teologĭ unulŭ a lectoratŭ pe lângă d lŭ parochŭ localŭ, trei au luatŭ locŭ în strane ér giurŭ aşedêndu-se ceilalţĭ tinerĭ inteligenţĭ, au esecutatŭ cântările nóstre rituale în chorŭ frumosŭ spre mărirea lui Dumnedeu şi spre marea plăcere şi satisfacţiune a numerosului poporŭ ce era de faţă.

La 11 óre eşindŭ din s. biserică ne-amŭ despărţitŭ spre a ne revedé la loculŭ de petrecere, care s'a începutŭ la 3 óre p. m. când mulţimea a începutŭ a sosi de tóte părţile, vĕdêndu-se şi costume naţionale carĭ de carĭ mai frumosŭ ornate.

Acéstă şi alésă numerósă societate şĭ-a petrecut până în diminéţa dilei următóre în cea mai armoniósă înţelegere şi vioiciune. La miedulŭ nopţii s'au jucatŭ de dece tinerĭ studenţĭ, îmbrăcaţĭ în uniformă »Căluşierulŭ« şi „Bătuta« şi »Românulŭ« între aplausele frenetice ale mulţimei. La »Quadrulŭ« au jucatŭ preste 70 părechĭ. Óspeţĭ amŭ avutŭ din Blaşiu, Alba-Iulia, Roşia, Cianu-Mare, Şiardŭ, Aiudŭ, Mescréŭ, Făgăraşŭ, Lancramu etc.

Venimŭ dér şi de astădată pe astă cale a mulţămi onorabilului publicŭ pentru acéstă marinimósă încuragiare şi părtinire.

Dea Dumnedeu ca şi pe viitorŭ sĕ ne mai putemŭ întruni în asemenea frumóse petrecerĭ românescĭ, ér tinerimei române inteligente pentru concursulŭ ce ni l'a datŭ îi dicemŭ unŭ „Sĕ trăiéscă".

Suma incursă la acéstă petrecere este 136 fl. 40 cr. dintre carĭ substrăgêndu-se spesele 56 fl 22 cr. resultă venitŭ curatŭ 80 fl. 18 cr., carĭ se vorŭ întrebuinţa conformŭ scopului menţionatŭ.

Stefanŭ Crişanŭ preşedinte. *Stefanŭ Bretoiu* controlorŭ. *Efremŭ Raţiu* cassierŭ. *Gregoriu Balanŭ* sub-cassierŭ. *Stefan Balanŭ* membru.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia.

(Urmare.)

Am amintitŭ mai susŭ deja, că observatoriulŭ era înfiinţatŭ şi susţinutŭ de unŭ diarŭ politicŭ şi agricolŭ. Fie-mĭ dér permisŭ a mai insista cu puţine cuvinte şi asupra lui. Diarulŭ din cestiune, ca şi alte diare carĭ au în vedere promovarea şi apĕrarea intereselorŭ agriculturei, afară de notiţele dilnice despre mersulŭ timpului, mai aduce încă pe fiecare sĕptĕmână buletinulŭ oficialŭ despre mişcarea bursei de zacharŭ din Magdeburg şi preţurile obţinute acolo, preţulŭ productelorŭ agricole la diferite burse, preţulŭ diferitelorŭ specii de nutreţurĭ şi ingraşaminte (gunóie) artificiale, lista economică despre starea acţiilorŭ şi dividendele lorŭ la diferite fabricĭ de zacharŭ şi a altorŭ întreprinderĭ industriale — apoi în fiecare Duminecă tratate şi studii din diferite ramurĭ ale agriculturei propriu dise. Încercărĭ de introducerĭ de vite şi plante, despre nouĕ metode de cultură şi esploataţiune etc. Óre nu ar fi timpulŭ supremŭ ca şi agricultorii dér cu deosebire economii nostri de vite cei marĭ, décă nu potŭ înfiinţa şi întreţinea unŭ diarŭ propriu alŭ lorŭ agronomicŭ sĕ se grupeze în jurulŭ unui diarŭ politicŭ, dându-i sprijinulŭ şi ajutorulŭ moralŭ şi materialŭ, care apoi sĕ le pótă aduce

---

FOILETONU.

(19)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

VI.

Unde vedemŭ ér pe Pietro.

Foscari primi cu óre-care rĕcélă pe Martinengo; cu tóte acestea 'i oferi unŭ scaunŭ. Podestatulŭ, băgândŭ de sémă că dogele sta în picióre, nu voi sĕ şédă.

Amêndoi se duseră atuncĭ şi se aşedară într'o ferésträ unde şedea Foscari în momentulŭ când i se vesti visita podestatului. Ferésträ acésta vedea în curtea de onóre a palatului ducalŭ, şi acum era aprópe plină de grupurĭ de soldaţĭ şi de lachei.

Printre grupurile acestea se putea observa mica trupă, care slujise de escortă lui Martinengo. În locŭ sĕ fiă resfirată ca cealaltă, era dinpotrivă aşedată în ordine de bătaiă, cu sergenţii în linia paralelă cu frontulŭ. În capulŭ acestei cohorte micĭ erau doi ofiţerĭ cu sabia scósă.

— Nu cumvă te temeai c'o sĕ întêlnescĭ în cale pe ducele de Milanŭ cu tótă armata lui, domnule podestatŭ? întrebă Foscari.

— Pentru ce, Alteţă Serenisimă?

— Numai frica acésta ar fi pututŭ justifica o astfelŭ de desfăşurare de forţe, pe carĭ le-ai introdusŭ până în palatulŭ nostru ducalŭ! dise dogele.

— O simplă escortă, Alteţă.

— Cum nu are persóna nóstră suverană decâtŭ numai când ne însoţesce Senatulŭ! dise Foscari dândŭ din capŭ.

Martinengo salută cu umilinţă şi dise:

— Sĕ binevoiască Alteţa Vóstră Serenisimă sĕ mĕ scuse, eu voiam numai ca demnitatea cu care m'a învestitŭ Senatulŭ sĕ fiă onorată în persóna mea.

— Desfăşurarea acésta de forţe militare nu era absolutŭ trebuinciósă — stărui Foscari — şi *demnitatea* funcţiunilorŭ d tale nu cerea unŭ astfelŭ de aparatŭ rĕsboinicŭ.

— Alteţă Serenisimă, veneamŭ la palatulŭ ducalŭ şi voiamŭ ca escorta mea sĕ dovedéscă totŭ respectulŭ meu pentru celŭ dintêiu magistratŭ alŭ republicei!— dise Martinengo cu o nespusă blândeţe.

Dogele rĕspunse acestei linguşirĭ numai cu unŭ semn din capŭ, care putea fi tălmăcitŭ în mai multe chipurĭ, şi întrebă cu órecare mândriă:

— Şi potŭ sci scopulŭ visitei d-tale, domnule po destatŭ?

— Nu-i unŭ scopŭ, décă viu sĕ presintŭ Alteţei Vóstre omagiile mele?

— Pentru unŭ altulŭ, póte; pentru d-ta, nu! dise dogele.

— Alteţa Vóstră este aspru pentru servitorulŭ sĕu! dise Martinengo cu amărăciune.

— Ba nu, nu sunt aspru, dér sunt sincerŭ! dise dogele.

Şi apropiindu-se de podestatŭ, îi dise:

— Martinengo, aveam patru fii, i-ai cunoscutŭ. — Cei trei mai marĭ au muritŭ pentru patriă. Mĭ-a rĕmasŭ numai scumpulŭ meu Jacopo şi şi acela este în exilŭ. Nu'ţĭ ajunge atâta, ci vréi sĕ îlŭ mai loveştĭ?

— Alteţa, nu vĕ înţelegŭ! rĕspunse podestatulŭ cam încurcatŭ.

— Nu mĕ înţelegĭ! Ei bine, mĕ explicŭ. Ai colea în buzunarulŭ acesta — dise dogele — o scrisóre prinsă din drumŭ şi credĭ că cu scrisórea acésta potĭ compromite pe nenorocitulŭ meu copilŭ.

Podestatulŭ nu-şĭ putŭ stăpâni o mişcare de mirare.

— Cum aţĭ pututŭ sci?... întrebă elŭ fără voiă.

— Şi eu am primitŭ o scrisóre dela Jacopo, şi n'ai decâtŭ s'o citescĭ! dise dogele desfăcêndŭ unŭ pergamentŭ pe care-lŭ puse sub ochii podestatului.

Martinengo citi:

Principe şi tată veneratŭ!

„Morŭ încetŭ aci, Candia mĕ omóră. Vêntulŭ tristelorŭ Cyclade, care urlă împrejurulŭ temniţei mele, îmĭ slăbesce inima şi 'mĭ aprinde sângele în vine. Am trebuinţă, pentru ca sĕ'mĭ rĕcorescŭ capulŭ, care 'mĭ arde, sĕ simţŭ adierea Adriaticei pe frunte. A respira aerulŭ patriei, o tată! nu scii ce trebuinţă mare este pentru unŭ exilatŭ! Oh frumósa mea Veneţiă! Unică în lume! Sĕ te mai vĕdŭ odată şi apoi sĕ morŭ!

„Sĕ morŭ! ce 'mĭ pasă, décă mĕ vorŭ îngropa sub pămêntulŭ acesta pe care l'au călcatŭ cei dintêiu paşĭ ai mei?! Mai bine sĕ fiu ţĕrînă în Veneţia, decâtŭ sĕ trăescŭ în altă parte!

„Ingrată patriă! n'o sĕ ai óseie mele!" Acela care a scrisŭ vorbele acestea, tată, nu era unŭ patriotŭ! Orĭ

lămurirĭ şi instrucţiune specială şi despre ocupaţiunea şi interesele lorŭ? Sĕ luămŭ d. e. numai oieria, care numai la mocanĭ represintă averĭ de ḑecĭ de milióne şi deşi în lupta acésta vamală li s'au causatŭ pagube enorme, prin disposiţiunĭ şi procederĭ ilegale, totuşĭ nicĭodată nu vei auḑi în ḑiaristica nóstră vre-unŭ glasŭ din partea economilorŭ noştri de vite.

Numai din când în când auḑĭ despre tot felul de şicane şi vecsaţiunĭ la carĭ au fostŭ şi suntŭ mocanii espuşĭ din partea autorităţilorŭ vamale. Ce altă misiune are óre ḑiaristica în genere decâtŭ de a discuta, a lămuri şi a lupta pentru cestiunile dela care depinde viitorulŭ unorŭ grupurĭ şi clase sociale întregĭ??! Tóte ḑiarele unguresci şi jidano-nemţesci din Ungaria suntŭ pline de Jeremiade despre decădinţa industriei spirtului şi morăritului lorŭ numai noi tăcemŭ ca pescele, carĭ dela unŭ milionŭ de oi nu putemŭ aduce acasă nicĭ unŭ gramŭ de lână şi brânză, ci suntemŭ siliţĭ sĕ le lăpădămŭ pe mai nimica în străinătate, şi cu tóte acestea stolurile de contribuţiunĭ şi sarcinĭ publice trebue sĕ le plătimŭ şi suportămŭ. —

Venindŭ nóptea peste noi, ne împedecă d'a mai putea satisface curiosităţii nóstre de a vedĕ şi cunósce mai bine Magdeburgulŭ istoricŭ, căcĭ furămŭ siliţĭ sĕ lăsămŭ tóte la o parte şi sĕ ne îngrijimŭ de stomachŭ şi repaosŭ. Diminéţa la órele 7 plecarămŭ cu trenulŭ cu clopotŭ pe o linia secundară spre moşia Klein Wanzleben. Acolo la sosire ne primí proprietarulŭ, unŭ fĕ nĕrŭ de 22—23 anĭ, dimpreună cu administratorulŭ moşiei, şi ne conduseră în curte, care era numai la câţiva paşĭ în faţa gărei.

Moşia Klein Wanzleben.

Klein Wanzleben, unŭ sătişorŭ micŭ, într'una din cele mai mănóse şi mai roditóre regiunĭ ale provinciei Sacsonia, ocupă deja de multŭ loculŭ de onóre în agricultura germană, prin cultură intensivă şi prin calitatea deosebită a sfeclelorŭ — napilorŭ — de zacharŭ, numiţĭ de Klein Wanzleben şi a plugurilorŭ sale deja de timpuriu perfecţionate, numite plugurĭ de Klein Wanzleben, care şĭ-au câştigatŭ unŭ mare renume. Deja la anulŭ 1835 s'a înfiinţatŭ fabrica de zacharŭ, care lucréză şi aḑĭ, şi sĕmênţa sfeclelorŭ sale de zacharŭ e renumită şi căutată în întréga provincia Sacsonia, Boemia, Anglia, Dania scl. Aducêndu-ne aminte de cele ḑise mai susŭ, că provincia Sacsonia e cea mai mănósă şi mai bogată provincia din întregŭ imperiulŭ germanŭ, că cultura pămêntului e cea mai intensivă, mai perfectă şi mai bună, se va aştepta omulŭ cu dreptŭ cuvêntŭ ca şi satulŭ sĕ înflorescă, sĕ fiă într'o bunăstare şi putere, cum suntŭ bunăóră în Transilvania cele săsescĭ din Ţéra Bârsei, Codlea, Ghimbavulŭ, Christianulŭ, Rêşnovulŭ etc.; dér cu tóte aceste nu era aşa, ci din contră, aspectulŭ, înfăţişarea satului nu era prea îmbucurătóre, casele ţĕranilorŭ nu întreceu întru nimicŭ pe acele de mijlocŭ din orĭ şi care comună curată românéscă din Ardealŭ, cu unŭ cuvêntŭ nu prea dovedeau ó bunăstare a ţĕranilorŭ. Totŭ ce era în satŭ mai frumosŭ, mai de însemnatŭ, aceea aparţinea marei proprietăţĭ, şi pe acésta era sĕ o supunemŭ cercetărei şi studierei nóstre amĕnunţite.

Proprietatea mare era întinsă pe la vre o 3 comune în o lungime de 7 chilometri şi cuprindea 7000 fălcĭ prusiane, numite Morgen, de câte 25 Are (mĕsură metrică) séu circa locŭ de 2 ferdele unulŭ, dintre carĭ 2000 Morgen-e erau proprietate privată, ér restulŭ de 5000 Morgen-e erau luate în arêndă, în mare parte dela ţĕranĭ, asupra cărei împrejurărĭ voiu reveni în urmă. Dintre aceste 7000 Morgen e, 4000 erau de calitate bună, pămêntŭ de grâu şi de sfecle de zacharŭ.

Arênda era pe timpŭ îndelungatŭ, precum în genere trebue sĕ fiă orĭ şi care arendă de pămêntŭ, décă arêndaşulŭ voesce sĕ-şĭ scótă şi folosĕscă pe deplinŭ capitalulŭ, ce a băgatŭ în pămêntŭ cu clădirile, gunoire, drenagiu (sventărĭ) şi alte îmbunătăţirĭ ale lui, căcĭ resultatele plugarului nu atêrnă numai de pămêntŭ şi de lucrarea lui séu de calitatea semênţei, ci pe lângă aceste totŭ atâtŭ de multŭ şi de climă şi de mersulŭ timpului, căcĭ se póte sĕ urmeze mai mulţĭ anĭ rĕi dearêndulŭ, în carĭ plugarulŭ nicĭ spesele lucrului nu şi le scóte. Ce face elŭ dér când are arênda numai pe 3 séu 5 anĭ şi toţĭ suntŭ rĕi? Negreşitŭ că perde şi ajunge la sapă de lemnŭ.

Când însĕ durata rêndei este lungă, urmândŭ după acei 5 anĭ rĕi numai 3 séu 4 anĭ bunĭ, elŭ într'unŭ anŭ doi îşĭ întórce perderile şi spesele din anii trecuţĭ, ér în ceilalţĭ doi anĭ, elŭ lucră cu câştigŭ mare, şi astfelŭ anii cei rĕi suntŭ compensaţĭ prin cei bunĭ şi în totalŭ arêndaşulŭ totŭ are folosŭ, progreséză, nu dă înapoi. Astfelŭ proprietarii şi arêndaşii de podgorii — de vii — dela Rhin, calculéză pe 5 anĭ numai unulŭ de mijlocŭ şi 4 rĕi, ér între 20 anĭ numai unulŭ bunŭ şi 3 de mijlocŭ ér 16 rĕi. In aceşti 4 anĭ roditorĭ dér li se plătescŭ tóte cheltuelile şi pierderile din 16 anĭ, precum şi lucrulŭ din cei 4 anĭ bunĭ, şi în totalŭ cultura viţei totŭ li se rentéză. Autorităţile nóstre comunale, bisericescĭ şi scolare la darea în arêndă a pămêntarilorŭ comunale, bisericescĭ şi scolare, ar face bine sĕ ţină contŭ de aceste împrejurărĭ şi sĕ le arêndeze pe câte 15—18 anĭ, şi acésta cu atâtŭ mai multŭ, căcĭ lipsindu ne proprietatea mare, acesta ar fi singurulŭ mijlocŭ de a crea din proprietăţile micĭ o seriă de esploaţiunĭ şi cu timpulŭ de proprietăţĭ medii şi marĭ. Pentru arêndatorŭ este indiferentŭ orĭ terminulŭ lungŭ orĭ scurtŭ numai ca elŭ sĕ-şĭ capete renta fonciară cu aceeaşĭ regularitate ca înainte, ba are şi mai puţine motive d'a se teme că arêndaşulŭ îi va stórce şi sĕrăci cu totulŭ pămêntulŭ, fără de a se păgubi pe elŭ însuşĭ, pe când pentru arêndaşŭ terminulŭ lungŭ e o mare înlesnire, căcĭ afară de împrejurările amintite mai susŭ, spesele făcute cu edificii şi totŭ felulŭ de îmbunĕtăţirĭ se împartŭ şi amortiséză pe mai mulţĭ anĭ.

In Klein Wanzleben arênda pămêntului era de lungă durată, varia între 12 şi 28 séu 30 anĭ, şi anume cele luate pe timpŭ mai scurtŭ erau pe 12 anĭ, într'unŭ modŭ escepţionalŭ, ér cele de ordinarŭ erau luate pe câte 15, 18—25 anĭ. Arênda era de Morgen — locŭ de 2 ferdele — câte 40 mărcĭ 24 finicĭ, séu 24 fl. 57 cr. v. a., ér pentru pămênturile încă virgine, carĭ n'au fostŭ cultivate de multe orĭ şi stórse cu sfecle, arênda se urca la 51 mărcĭ séu 31 fl. 46 cr. v. a. pe anŭ, ḑi treiḑecĭ şi unu florinĭ v. a. pentru unŭ locŭ de 2 ferdele arêndă pe anŭ!!

(Va urma.)

Ultime sciri.

Pesta, 3 Augustŭ. — „Pester Lloyd“ comentândŭ scirea despre plecarea principelui de Ferdinand la Têrnova, ḑice, că este fórte probabilŭ că principele va sosi în Bulgaria ḑilele acestea, dér nimenĭ n'ar putea preḑice consecinţele acestui actŭ. Principele, adaoge aceeaşĭ fóie, trebuia sĕ îndrăsnéscă, căcĭ, décă nu voia sĕ renunţe la tronŭ, trebuia sĕ tacă unŭ actŭ, care, prin energia sa, da poporului bulgarŭ, care a devenitŭ mai şovăitorŭ o nouă speranţă şi o nouă încredere.

Berlinŭ, 3 Augustŭ. — „Kreuz Zeitung“, vorbindŭ de mórtea d-lui Katkoff, ḑice că nicĭ unŭ Germanŭ nu póte regreta acéstă mórte şi că din contră trebue sĕ esclame: Unŭ mare adversarŭ mai puţinŭ în aceste timpurĭ grele; ḑiarulŭ adauge: „după Skobeleff şi Gambetta, Katkoff.“

Berlinŭ, 3 Augustŭ. — Scirea despre mórtea d-lui Katkoff a provocatŭ o ridicare la Bursă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 4 Augustŭ. — Scirile sosite dela Nacevicĭ suntŭ satisfăcĕtóre şi spunŭ că prinţulŭ de Coburg menţine primirea tronului bulgarŭ, dér îşĭ reservă a hotărî timpulŭ plecărei sale în Bulgaria.

CONSTANTINOPOL, 4. Augustŭ. — Pórta a renunţatŭ la ideia de a stărui pentru o conferinţă europénă, fiindcă nu speră a dobêndi consimţĕmêntulŭ tuturorŭ puterilorŭ, anume alŭ Rusiei.

PARISŬ, 4 Augustŭ. — Sindicatele pressei francese şi ale studenţilorŭ din Parisŭ au trimisŭ telegrame de condolenţă familiei lui Katkov. Liga patrioţilorŭ delegă pe Deroulède sĕ asiste la înmormêntare.

MESSINA, 4 Augustŭ. — Unŭ depositŭ de dinamită esplodă. Casele cele mai din apropiare s'au dĕrîmatŭ. O persónă a fostŭ omorîtă, 26 rănite.

DIVERSE.

Isvorulŭ sfântŭ de leacŭ. — „Voinţa Naţională“ este informată că în comuna Brădetŭ, din judeţulŭ Argeşŭ, s'a descoperitŭ unŭ isvorŭ de apă minerală, necunoscutŭ până acum şi care merită a atrage atenţiunea celorŭ în dreptŭ. Acestŭ isvorŭ fórte abundantŭ, ese dintr'o piatră şi e grosŭ ca piciorulŭ, elŭ conţine iodŭ, puciósă şi magnesiă. Ómenii de prin prejurŭ îlŭ numescŭ „Isvorulŭ sfântŭ“ séu „Isvorulŭ de leacŭ“, căcĭ, după cum ni se afirmă, mulţĭ atinşĭ de bóle cronice declarate de incurabile s'au tămăduitŭ aci numai după câteva băi. Isvorulŭ se află pe moşia statului; posiţia de prin prejurŭ este admirabilă.

Comuna Brădetŭ, locuită de ţĕranĭ cu dare de mână, este aprópe de Curtea de Argeşŭ. Totŭ pe albia rîului Vâlsanŭ, la o mică distanţă, mai ese unŭ isvorŭ totŭ aşa de grosŭ şi de aceeaşĭ calitate; elŭ este însĕ în mijloculŭ rîului. Se ḑice că la o depărtare de patru bătăi de puşcă, apa rîului Vâlsanŭ nu îngheaţă nicĭodată; în jurulŭ isvórelorŭ şi până unde ele dau în rîu pietrele suntŭ pline de unŭ depositŭ albŭ şi cleiosŭ.

La tragerea împrumutului cu losurĭ alŭ comunei Bucurescĭ, care s'a făcutŭ la Gotha la 1 Augustŭ, au eşitŭ la sorţĭ următórele serii:

43, 80, 100, 112, 217, 276, 371, 489, 759, 765, 772, 897, 1060, 1134, 1259, 1272, 1366, 1451, 1743, 1527, 1533, 1581, 1638, 1750, 1753, 1754, 1764, 1811, 1887, 1918, 2050, 2103, 2171, 2210, 2345, 2506, 2542, 2658, 2735, 2749, 2791, 2828, 2913, 2915, 2956, 2966, 3011, 3056, 3154, 3372, 3382, 38?6, 3811, 3983, 4027, 40?2, 4122, 4174, 4176, 4443, 4585, 4630, 4885, 4916, 5?92, 5241, 5274, 5291, 5336, 5444, 5568, 5599, 5759, 5789, 5795, 5870, 5957, 6020, 6028, 6054, 6055, 6056, 6119, 6143, 6164, 6169, 6173, 6184, 6222, 6306, 6317, 6367, 6443, 6627, 6778, 6762, 6780, 6803, 6864, 6923, 7021, 7044, 7080, 7104, 7171, 7183, 7217.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

mai bine era o inimă mare înverşunată de suferinţele exilului.

„O părintele meu veneratŭ! Écă ce am găsitŭ eu pentru ca sĕ mĕ întorcŭ sigurŭ în Veneţia. Am scrisŭ ducelui de Milanŭ ca sĕ i cerŭ sĕ intervie în favórea mea pe lângă Senatŭ. Scrisórea acésta, sciu fórte bine, va pica séu în mânile senatorului Loredano séu într'ale podestatului, Martinengo, amêndoi vrăşmaşĭ de mórte ai casei nóstre. Décă ar da-o în mânile Senatului, o astfelŭ de cerere mĭ-ar fi imputată ca o crimă de înaltă trădare. Voiŭ fi rechematŭ la Veneţia, judecatŭ, executatŭ. Încă odată, ce-mĭ pasă, de vreme ce pămêntulŭ unde m'am născutŭ mé va primi în braţele sale ca o mamă bună, care aşteptă pe copilulŭ séu rătăcitŭ?!

„In ceasulŭ acesta, după ce voiŭ primi ultima d-tale sărutare, tată, nu cerŭ decâtŭ unŭ lucru, unŭ mormêntŭ veneţianŭ pe pămêntŭ veneţianŭ.

„Aşa sĕ fiă!

Jacopo Foscari.“

După ce citi scrisórea acésta ciudată, Martinengo rĕmase pe gânduri. Elŭ scia bine că aicĭ nu era o comediă. Cine trăise în Veneţia nu mai putea trăi în altă parte, şi nu era rarŭ lucru ca unŭ veneţianŭ exilatŭ sĕ s'avênte ca sĕ se întórcă ér în Veneţia, deşi scia bine că-lŭ aştepta temniţa orĭ chiar eşafodulŭ.

Podestatulŭ înapoiă lui Foscari pergamentulŭ şi-i ḑise:

— Déc'aşŭ fi vrăşmaşulŭ d-tale, după cum ḑice fiulŭ d-tale, aşŭ mărturisi că scrisórea acésta este dibace, fiind-că este menită sĕ neutraliseze efectulŭ scrisorii adresate ducelui de Milanŭ şi pe care am sciutŭ s'o prindŭ.

— Ei bine, ḑise Foscari, depune amêndouĕ documentele în mânile consiliului de ḑece, şi se va vedé încă odată acelŭ spectacolŭ scârbosŭ, pe care numaĭ Veneţia îlŭ póte da, adică unŭ tată presidândŭ tribunalulŭ, care osândesce la tortură pe celŭ din urmă copilŭ alŭ sĕu!

Şi lacrĕmile curgeau pe obrajii bĕtrânului pe când vorbea astfelŭ şi tremura.

Mişcă óre spectacolulŭ acesta pe Batista Martinengo? Nu. Însĕ vĕḑêndu-şĭ planurile stricate de pĕtrunderea dogelui, credŭ de cuviinţă sĕ-şĭ schimbe deodată hotărîrea. Scóse decĭ din sînŭ scrisórea scrisă ducelui de Milanŭ de către Iacopo şi o dete dogelui.

— Alteţă, ḑise elŭ, predau în mânile suveranului meu singura probă care există despre marea nesocotinţă făcută de fiulŭ vostru. Secretulŭ acestei fapte nesocotite va rĕmâné între Voi şi mine.

— Tatălŭ nu póte decâtŭ sĕ-ţĭ mulţămescă pentru curtenirea d-tale, domnule conte! Câtŭ privesce însĕ pe suveranŭ, elŭ îţĭ cere dreptulŭ sĕ-şĭ reserve purtarea! ḑise dogele luândŭ scrisórea.

Martinengo se înclină fără sĕ rĕspundă.

Apoi ca cum ar fi vrutŭ sĕ curme conversaţia acésta, care mâhnea pe dogele, ḑise fórte linguşitorŭ:

— Acum am sĕ solicitŭ dela Alteţa Vóstră Serenisimă o graţiă personală.

— Vorbesce! ḑise dogele.

— Şi am sĕ vorbescŭ, findŭcă am invoirea prietinului meu Felice Badoerŭ, care doresce sĕ dea căsătoriei sale cu fiica Adriaticei tótă strălucirea ce i se cuvine! ḑise Podestatulŭ.

— Ce este? întrebă Foscari apropiindu-se.

— Prietinulŭ meu, ḑise Martinengo, este hotărîtŭ ca nainte de nuntă sĕ facă logodna şi sĕ dea totŭ felulŭ de sĕrbărĭ invitaţilorŭ şi eu am venitŭ sĕ solicitŭ voia vóstră pentru ca una din aceste sĕrbărĭ, care se va da cu cheltuiala mea, sĕ se facă pe domeniulŭ meu, *Isola Bella*, pe loculŭ de gardă.

— Se póte, d-le podestatŭ, nu vĕḑŭ nicĭ unŭ inconvenientŭ pentru acésta! rĕspunse bĕtrînulŭ Foscari.

Şi după aceste din urmă cuvinte conduse pe Martinengo până în pragulŭ apartamentului sĕu.

— Póte că este mai bine astfelŭ! îşĭ ḑise podestatulŭ după ce părăsi pe prinţulŭ. — Haide! acum mĕ pot întórce în guvernămêntulŭ meu padovanŭ.

Escorta podestatului, ḑărindu-lŭ că cobóră scara Uriaşilorŭ, se pregătea sĕ-i facă locŭ până la gondolă. Bartolomeo, care ocupa în casa lui Martinengo mai multŭ unŭ postŭ de încredere decâtŭ unŭ postŭ de militarŭ, aştepta pe stăpânulŭ sĕu pentru ca sĕ priméscă ordinile sale:

— Sue-te cu mine în gondola mea, am sĕ-ţĭ vorbescŭ! îi ḑise podestatulŭ.

Unŭ minutŭ dup'aceea mica flotilă, fórte admirată de poporulŭ de josŭ din Veneţia, curiosŭ şi leneşŭ, pentru care orĭ-ce era spectacolŭ, mergea în susulŭ Canalului Mare cu acea liniste, quasi maestósă, care nu s'a schimbatŭ nicĭodată la gondolierii veneţianĭ.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Augustŭ st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	109 70	Bonurĭ croato-slavone	104 75
Rentă de hârtiă 5%	84.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.80	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hârtiă austriacă	81.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50	Renta de arg. austr.	82 70
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860	136.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 25	Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25	Act. băncei de creditŭ ung.	287.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Act. băncei de creditŭ austr.	281.00
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 91
		Napoleon-d'orĭ	9.94
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.52
		Londra 10 Livres sterlinge	125.30

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	88—	88½
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
» „ „ (5%)	89—	89¼
» » urban (7%)	102½	103—
» » » (6%)	94½	95—
» » » (5%)	87¾	87½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 4 Augustŭ st. n. 1887

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.51	Vênd.	8.56
Argint românesc	»	8.50	»	8.54
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.97
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.30
Imperialĭ	»	10.24	»	10.29
Galbenĭ	»	5 83	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	109.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

5830/1887. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Kokorandu György s neje végrehajtatónak Geitenar György végrehajtást szenvedő elleni 300 frt. tőkekövetelés és összes jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő a Brassó határán fekvő a brassai 8589 sztjkvben A + a foglalt 3108 és 3109 hrsz egész ingatlanra az árverést 663 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1887. évi September hó 5-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvszék tkvi iródájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át végrehajtató és kepviselője kivételével készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi November 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1887. évi Augus. hó 1 napján a kir. törvényszék mint tkkvi hatóság.

Deési, elnök. Jakab Alajos, jegyző.

Nr. 52—1887.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la scóla cofesională gr. cat. din comuna Runcu, în vicariatulŭ Năsĕudului, prin acésta se escrie concursŭ.

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a., cuartirŭ liberŭ și 4 orgii de lemne de focŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au sĕ-șĭ aștérnă concursele bine documentate cu testimoniele de cualificațiune din limba română și maghiară adresate subscrisului senatŭ, pănă în **28 Augustŭ** 1887 st. n. în care ḑi după améḑĭ se va ține și alegerea.

Din ședința senatului scol. confes. gr. cat.

Runcu, în 24 Iuliu 1887.

Președintele:

Teodorŭ Dumitru, preotŭ loc. gr. cat. **Stefanŭ Puiça**, notarŭ ad hoc. 2—3

SE PRIMESCE.

Unŭ studentŭ absolutŭ de gimnasiulŭ inferiorŭ (4 clase gimnasiale) se primesce în condițiunĭ favorabile ca **elevŭ farmacistŭ** în **farmacia dela Sfânta Treime în Făgărașŭ.** Se cere sĕ cunóscă limba română și germână **orĭ** ungurésca.

Richard Gleim, farmacistŭ în Făgărașŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 58	—	9.02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blasiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10.47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orăḑii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7.25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ